

## טופס בקשה זה חייב להגיע למועצת הצמחים עד 10.7.24

הנדון: בקשה לאישור התארגנות אזורית להדברת זבוב הפירות היס-תיכוני בענף ההדרים באמצעות מתקני קטילה לעונת 2024-25

### רקע:

זבוב הפירות היס תיכוני (להלן: "זבוב") הוא מזיק הסגר שהדברתו בענף ההדרים מוסדרת בתוכנית הדברה של משרד החקלאות. המועצה לייצור צמחים ושיווקם (להלן: "המועצה") הוסמכה להוציא לפעול את התוכנית בכל שטחי ההדרים. המועצה מבצעת הדברה ברוב שטחי ההדרים באמצעות ריסוס וכן מאשרת ומפקחת על התארגנויות אזוריות להדברת זבוב באמצעים נוספים – זבובים מעוקרים או מתקנים/מלכודות ללכידה המונית (להלן – "מתקני קטילה"). בשל אופיו הנייד של המזיק, הצורך בפתרון מעבר לרמת חלקה/פרדס ובכדי למנוע פגיעה ביעילות מערך הריסוס האווירי, על התארגנויות אזוריות (להלן: "התארגנות אזורית") לעמוד בתנאי הסף הבאים:

1. גודל, מרחק מפרדסים שכנים ואחוז משתתפים מקרב החקלאים

רציפות ומרחק מפרדסים שכנים המטופלים בריסוס	שטח מינימלי (דונם)	אחוז משתתפים מינימלי בהתארגנות (פרדסנים ושטח פרדסים)*
פרדס בודד ומרוחק לפחות 3 ק"מ מפרדסים שכנות	אין מגבלת גודל	100%
פרדס שלא ניתן לריסוס**	אין מגבלת גודל	100%
פרדס שאינו ניתן לריסוס מהאוויר	100	100%
גוש פרדסים שלם מרוחק לפחות 300 מטר מחלקות הדרים שכנות	150	100%
גוש פרדסים שלם מרוחק לפחות 100 מטר מחלקות הדרים שכנות	200	100%
שטח פרדסים רציף מרוחק לפחות 100 מטר מחלקות הדרים שכנות	1000	95%

\* אחוז הפרדסנים המשתתפים בהתארגנות מתוך כלל הפרדסנים בתחום שטח ההתארגנות או אחוז השטח של הפרדסנים המשתתפים בהתארגנות מתוך כלל השטח בהתארגנות, הנמוך מבין השניים.

\*\* חלקות שאינן ניתנות לריסוס סדיר הן מהאוויר והן מהקרקה בשל קירבה לאזור בעייתי או/ו מסיבה חריגה אחרת. יש לצרף סימוכין לבקשה מסוג זה.

2. השטח המבוקש אינו נמצא באזור סיכון לזבוב האפרסק כפי שנקבע ע"י השירותים להגנת הצומח בנוהל הערכת סיכון זפ"א בהדרים. קישור למפת אזורים בסיכון לזבוב האפרסק באתר מועצת הצמחים <המכון להדברה ביולוגית> מתקני לכידה/קטילה < מפת סיכון זפ"א.
3. חתימת כל החקלאים הכלולים בהתארגנות האזורית על הצטרפותם באמצעות טופס בקשה למתקני קטילה במסגרת התארגנות האזורית (להלן – "טופס הסכמה"). ניתן להורדה מאתר המועצה). חקלאים שבעונה קודמת לא ביצעו את כלל פעולות ההדברה כנדרש לא יכללו בהתארגנות האזורית.
4. כל חלקות ההדרים כלולות בהתארגנות יבצעו את כל הפעולות הנדרשות להדברת זבוב באמצעות מתקני קטילה כולל:
- מילוי והתקנת המתקנים בשטח בהתאם להוראות היצרן במועדים המפורטים בנספח ג'.
  - פיקוח פרי שבועי כמפורט בנספח ג'.
  - ריסוס תגבור בסקסס בהתאם לפרוטוקול בנספח ג'.
  - ביצוע סניטציה שבסיומה יהיו העצים בחלקה נקיים מפרי.
5. מינוי רכז להתארגנות בעל יכולת מקצועית וניהולית בתחום הגנת הצומח המתאים לגודל ההתארגנות. הרכז יפקח על ביצוע כל הפעולות הקשורות בהדברה באמצעות מתקני קטילה בהתארגנות האזורית כמפורט בסעיף 3 וכן על העברת דוחות הפיקוח השבועיים למועצה. כמו כן ידווח הרכז למועצה על חקלאים בהתארגנות שאינם מבצעים את פעולות ההדברה כנדרש. הרכז יצהיר בכתב ויתחייב ביכולתו לפעול בהתאם לאמור לכל אורך התקופה הנקובה במסמך זה.
6. הגשת הבקשה תכלול את המסמכים\פרטים הבאים:
- שם ההתארגנות, מנהל ההתארגנות ופרטיו (נספח א').
  - רכז ההתארגנות, פרטיו, ניסיונו והצהרתו (נספח ב').
  - מפות השטח המיועד כולל מספרי החלקות לפי מיפוי מועצת הצמחים.
  - קובץ אקסל ובו פירוט החלקות בהתארגנות לפי מיפוי מועצת הצמחים כולל בעלים, מעבד והרכב הזנים (לפי הפורמט המצורף באתר המועצה). הקובץ יכלול אך ורק חלקות של חקלאים שהעבירו טופס הסכמה חתום.
  - בקשות הצטרפות חתומות להתארגנות (טופס הסכמה) של החקלאים המשתתפים.
  - התחייבות ההתארגנות לעמוד בתנאים שבמסמך זה והצהרה על הסכמת לפחות 95/100% מהמעבדים (לפי הפירוט בסעיף 1 לעיל).
7. את הבקשה **וכלל המסמכים המפורטים יש להגיש עד תאריך 10.7.24** לכתובות הדוא"ל הבאות:
- לידי רוני נקר לכתובת: [roni@plants.org.il](mailto:roni@plants.org.il)
- בצירוף העתק לנירית ארבל בכתובת: [nirit@plants.org.il](mailto:nirit@plants.org.il)
8. בקשה שתוגש באיחור תידחה ללא דיון.

נספח א' – פרטי המבקש להקמת ההתארגנות האזורית להדברת זבוב באמצעות מתקני קטילה

שם ההתארגנות האזורית: \_\_\_\_\_

מספר חקלאים: \_\_\_\_\_

שטח כולל: \_\_\_\_\_

מנהל ההתארגנות האזורית

אני (שם פרטי ומשפחה): \_\_\_\_\_ ת.ז. \_\_\_\_\_

טל' נייד: \_\_\_\_\_ דוא"ל: \_\_\_\_\_

מורשה חתימה מטעם (שם תאגיד): \_\_\_\_\_

כתובת \_\_\_\_\_ מיקוד: \_\_\_\_\_

טל': \_\_\_\_\_ דוא"ל: \_\_\_\_\_

1. אני הח"מ, מבקש מהמועצה לאשר את ההתארגנות האזורית המוצע להדברת זבוב באמצעות מתקני קטילה.
2. ידוע לי ואני מסכים כי בקשה זו אינה מחייבת את המועצה ומתן אישור הבקשה וכי עד שיתקבל אישור זה ולאחר תום תוקפו, חייבות החלקות בשטח ההתארגנות האזורית להיות חלק מתוכנית ההדברה הקיימת היום והמחייבת ריסוס בסקסס.
3. במידה ובשטח ההתארגנות או/ו בסמוך לו יש חשש למזיקי הסגר נוספים אישור הבקשה מותנה בבדיקת ואישור השירותים להגנת הצומח במסגרת תוכנית ההדברה השנתית של משרד החקלאות
4. במידה ובקשה זו תאושר, עפ"י הודעה בכתב שתמסור לי המועצה, המועצה לא תרסס את פרדסים בשטח ההתארגנות האזורית ויהיה על החקלאים לדאוג בעצמם להדברת זבוב הפירות היס-תיכוני באמצעות מתקני קטילה.
5. אם תאושר בקשתי, ידוע לי ואני מתחייב לדאוג לביצוע ההדברה בחלקות ההתארגנות האזורית כולל:
  - א. מילוי והתקנת המתקנים בשטח בהתאם להוראות היצרן.
  - ב. פיקוח פרי שבועי כמפורט בנספח ג'.
  - ג. ריסוס תגבור בסקסס בהתאם לפרוטוקול בנספח ג'.
  - ד. ביצוע סניטציה שבסיומה יהיו העצים נקיים מכל פרי.

6. מבלי לגרוע מן האמור, ידוע לי כי המועצה רואה חשיבות יתרה ותנאי יסודי להסכמתה לבקשה זו, ל-(1) ביצוע פיקוח שבועי לנזק זבוב ע"י פקחי מזיקים מקצועיים בכל חלקות ההתארגנות האזורית לפי פרוטוקול המועצה המצורף כחלק בלתי נפרד מבקשתי זו ומסומן נספח ג'. (2) שליחת ממצאי הפיקוח השבועי על גבי הטופס הייעודי שתספק המועצה, בכל שבוע עד סיום העונה.
7. המועצה לא תישא בעלויות ההתארגנות האזורית. רכישת המתקנים וכל פעולות ההדברה המפורטות בסעיף 5 בנספח זה יתבצעו על חשבון החקלאים המשתתפים בהתארגנות האזורית.
8. כלל ריסוסי תגבור בהתארגנות האזורית יתבצעו על ידי החקלאים המשתתפים בהתארגנות האזורית ועל חשבונם בלבד.
9. תנאי מוקדם להסכמתה של המועצה לבקשתי הוא כי המועצה לא תהיה אחראית לכל נזק שיגרם בשל שימוש במתקני הקטילה, או עקב אי השימוש בהם או עקב פגיעת זבוב הפירות היס-תיכוני בפרדסים.
10. מבלי שיהיה בכך כדי להעביר את האחריות לכתפי המועצה או כדי לשחרר אותי מהתחייבויותי דלעיל, אם ביצוע ההדברה בפרדסים באמצעות מתקני הקטילה, כאמור בסעיף 5 בנספח זה לא יבוצע וידווח כנדרש, או אם תתגלה בחלקה נגיעות פרי חריגה בזבוב, תהיה המועצה רשאית אך לא חייבת לחדש את הריסוסים בחלקה ולגבות עבור כך את חלקו/מלוא היטל ההדברה המגיע עבור הפרי מהחלקה.
11. המועצה תבצע בקרת-על על ביצוע כלל פעולות ההדברה תאשר את החלקות בהן החקלאים עמדו בכל התחייבויותיהם במסגרת ההתארגנות האזורית. הביקורת תתבצע על כל פעולות ההדברה בשטח, פיקוח פרי ושליחת כל הדוחות הנדרשים.
12. חקלאי המשתתף בהתארגנות האזורית אשר יעמוד בהתחייבויותיו להדברת הזבוב ושקיבל את אישור המועצה לכך יהיה זכאי להחזר ההפרש בין התשלומים שהתקבלו בגין הפרי בחלקות הפרדסים (חלקות שטופלו באמצעות מתקני קטילה כאמור בכתב התחייבות זה) לתשלום היטל לפי תעריף פרי אורגני.
13. ידוע לי כי הסכם זה תקף לעונת הדברה אחת בלבד (2024-25).

\_\_\_\_\_ תאריך הבקשה:

\_\_\_\_\_ מנהל ההתארגנות האזורית:

\_\_\_\_\_ חתימה:

נספח ב' – פרטי רכז ההתארגנות האזורית להדברת זבוב באמצעות מתקני קטילה

שם ההתארגנות האזורית: \_\_\_\_\_

מספר חקלאים: \_\_\_\_\_ שטח כולל: \_\_\_\_\_

אני (שם פרטי ומשפחה): \_\_\_\_\_ ת.ז. \_\_\_\_\_

טל' נייד: \_\_\_\_\_ דוא"ל: \_\_\_\_\_

ניסיון הרכז: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

תפקידי רכז ההתארגנות האזורית:

1. רכז ההתארגנות האזורית ייפגש עם רכז ההדברה האזורי של המועצה בטרם תחילת ההדברה לסימון חלקות הפרדסים שבפרויקט על מפת הריסוס של המועצה.
2. הרכז יודא כי כל החקלאים המשתתפים בהתארגנות האזורית מודעים ומבצעים כראוי את הפעולות הדרושות לביצוע ההדברה כולל:
  - א. מילוי והתקנת המתקנים בשטח בהתאם להוראות היצרן.
  - ב. פיקוח פרי שבועי כמפורט בנספח ג'.
  - ג. ריסוס תגבור בסקסס בהתאם לפרוטוקול בנספח ג'.
  - ד. ביצוע סניטציה שבסיומם יהיו העצים בחלקה נקיים מפרי
3. רכז ההתארגנות האזורית יודא את קבלת דוחות הפיקוח השבועי מכל חלקות ההתארגנות האזורית ויעביר אותן במרוכז לרכז ההדברה האזורי של המועצה.
4. רכז ההתארגנות האזורית ידווח לרכז המועצה על חריגות בביצוע ההדברה:
  - א. אי תליית מתקנים במועדים המפורטים בנספח ג'.
  - ב. בעיה בתליית ובתפעול המתקנים.
  - ג. אי פיקוח פרי כמפורט בנספח ג'.
  - ד. ממצאי נגיעות חריגים.
  - ה. אי קבלת דוחות.

ו. אי ביצוע ריסוסי תיגבור כמפורט בנספח ג'.

ז. סניטציה לא מספקת.

אני מצהיר שהבנתי את כל תפקידי הרכז כאמור לעיל ושאבצע אותם לאורך כל תקופת ההתארגנות האזורית.

תאריך הבקשה: \_\_\_\_\_

רכז ההתארגנות האזורית: \_\_\_\_\_

חתימה: \_\_\_\_\_

## נספח ג'

**נוהל בדיקת פרי בהדרים לנגיעות בזבוב הפירות הים תיכוני**

יואל דרישפון, לאה סלע, ריקרדו ברעם, ניצן רוטמן, שוש פלס, אבי בידרמן,  
עפרה עבודי ושרה קוריאט

**רכז - יואב גזית**

- (1) תדירות הבדיקה:**  
כל חלקה תיבדק אחת לשבוע. תחילת הבדיקות לפי טבלת רגישות זנים עיקריים בהדרים
- (2) ציוד נדרש:**  
סכין חיתוך חדה (רצוי יפנית), זכוכית מגדלת X 10, מפות השטחים טפסים לדוווח (ראה מצ"ב), מונה ידני (Hand tally counter).
- (3) חלקות שכנות:**  
יש להכיר את סביבת החלקות ולשים לב לשכנים 'בעייתיים מבחינת זבוב' כמו: עצי שסק, תאנה, משמש, קומקוואט, סברס וכמו כן לול או רפת. שכנים אלה עלולים להוות מקור אילוח של זבובים.
- (4) דגימת החלקה:**  
יש לנוע בחלקה במסלול שייצג אותה ככל האפשר: להיכנס בשורה אחת ולחזור בשורה אחרת לא סמוכה. במידה וקיימת אפשרות, מומלץ לנוע באלכסונים (לחצות שורות). יש לדגום לאורך כל מסלול התנועה, תוך הקפדה על עצים בשורות קיצוניות, סמוכות למשברי רוח (ברושים או קזוארינות) או שורות מאובקות.  
בתחילת העונה: יש להתבסס על צבע הפרי ולאחר פרי ש- 'שבר' צבע טרם זמנו, ונראה בשל ביחס לרוב הפרי בחלקה - 'פנסים' כתומים או צהובים על העצים.  
בהמשך העונה: כשהפרי בשל וקבל צבע מלא, יש לחפש סימנים אופייניים לנגיעות, גוון מעט שונה מהאחרים. דרושה לכן עין מנוסה (אשכולית לבנה נגועה מקבלת גוון כתום סביב העקיצה). כשאין מאפיינים בולטים לנגיעות: יש לבדוק פירות באקראי.
- (5) אופן הבדיקה:**  
במהלך התנועה בחלקה קטנה (עד 5 דונם), בינונית (5 - עד 15 דונם) או גדולה (מעל 15 דונם), יש לבדוק לפחות 100 או 200 או 300 פירות, בהתאמה: כלומר, להתמקד ב 20, 30 או ב 40 עצים, בהתאמה ולבדוק בכל עץ 5 פירות.  
יש להתמקד בפירות בכל טווח הגובה הנגיש (לפקח) ולא רק מהמעטפת של העץ. פרי נבדק יש להחזיקו ביד ולסובבו לכל צדדיו. אם חשוד יש לקוטפו ולחפש בו עקיצות וסימני נגיעות באמצעות זכוכית מגדלת ועל ידי חיתוך.  
פרי שרק נראה בזוית העין ולא ממש נבדק, לא ייספר וייכלל בין הפירות הנבדקים. בדו"ח אין לציין את מספר הפירות החשודים אלא רק את מספר הפירות הנגועים.
- (6) משך הבדיקה בחלקה:**  
בתחילת העונה משך הבדיקה יהיה ארוך יחסית (להכרת החלקה), בהמשך הבדיקה אמורה להיערך במשך כ- 10, 15 ו-20 דקות בחלקה קטנה, בינונית וגדולה, בהתאמה.
- (7) חיתוך הפרי:**  
א. חיתוך אופקי, מילימטר מתחת לסימן החשוד, יאפשר לראות המשכיות של החדירה, סימני נבירה של רימות וכן ביצים או קליפות ביצים ממש בנקב.  
ב. חיתוכים אופקיים נוספים, פרוסות דקות (2-1 מילימטר) מתחת במטרה למצוא רימות זבוב בכדי להימנע מטעות בזיהוי יש להכיר ביצים ורימות של זבובי תסיסה ושל חיפושיות תסיסה שעשויות להימצא בפרי.
- (8) מאפייני נגיעות:**

- א. נוכחות רימות: לפי מישוש ואיתור כתמים רכים למגע בעלי צבע שונה מצבע הקליפה וכן אולי גם נקבי יציאה ברורים בקוטר 1 מ"מ מהן הגיחו הרימות להתגלמות.
- ב. עקיצה: נקב (לרוב דמויי סהר) באורך 1 מ"מ שיוצרת הזבובה (דרושה זכוכית מגדלת), הילה או כתם מעט שקוע ללא ברק, כתם שחום, זיבת שרף מהעקיצה (באשכוליות, פומלית ופומלו). העקיצות יכולות להימצא בכל מקום בהיקף הפרי. לא כל נקב הוא עקיצה לכן כשמוצאים ביצים בעקיצה (שאינן של חרקים אחרים), זה בוודאות פרי נגוע.
- ג. עקיצות "עקרות" ללא התפתחות רימות: מופיעות ע"פ רוב במקבצים. הפרי קשה למגע. סביב העקיצה נשאר כתם ירוק ונקב העקיצה מתקשה (כמו נקודת שעם). עקיצה עקרה מצביעה על נוכחות של זבוב פעיל.
- ד. נוכחות של זבובים בשטח בין אם על הפרי או על העלים. זה אמנם לא סימן לנגיעות אבל משמש התראה.

### 9) מציאת פרי נגוע:

היה ונמצא פרי נגוע אחד:

- א. מאפיינים אם הוא אופייני או חריג לחלקה: נגיעות משנית בפרי שלא בעיתו – בין אם נפגע מכאנית והבשיל תרם זמנו ובין אם תוצאה של פריחה מאוחרת.
- ב. מרחיבים את הבדיקה לעוד 20 עצים (עוד 100 פירות) ומחפשים פרי נגוע נוסף.
- ג. רושמים את הממצא בדו"ח.
- היה ונמצא עוד פרי נגוע:
- ד. מיידעים בהקדם את הפרדסן ואת רכו הפרויקט.
- ה. מבצעים ריסוס סקסס באותו השבוע (בכפוף לתחזית מז"א).

### 10) מועדי תליית מתקני קטילה

- בזני סוצומה - עד תחילת אוגוסט.
- בזנים הרגישים, כמו מיכל, טבורי ניוהול, קרה קרה, פומלית ובזנים המקדימים – עד אמצע אוגוסט
- בשאר הזנים - עד אמצע ספטמבר.

### טבלת רגישות זנים עיקריים בהדרים

חודש	זנים רגישים
אוגוסט	ראשון, סוצומה, טבורי ניוהול
ספטמבר	הנ"ל + פומלית, מיכל, קרה קרה
אוקטובר	הנ"ל + מינאולה, מירב, אשכולית לבנה, כל הטבוריים (סמי, ושינגטון וכד')
נובמבר - ינואר	הנ"ל + נובה, שמוטי, אשכולית אדומה, אור, אורה, מור, מורקוט, הדס, טופז, אודם
פברואר - מאי	הנ"ל + ולנסיה